

Előfizetési feltételek.

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.
Halmérők és koresmá-
rok részére az „Halmérők
Közlönye”-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközölendők.

Egyes számok 10 kr-ával
kaphatók a kiadóhiv.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

Kéziratok a szerkesztőséghez Kossuth-utca 19. sz. ház
(I. em.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: Dr. SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Deák-Ferencz u. 11. sz. alá) intézendők
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a Reuter ügynökség és a Magy. Távir. Iroda hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca a 1 szám.

Hirdetések.

□ centiméterenként 2 kr.,
főszóriért 1 1/2 kr. íze-
tendő. Bélyegdíj minden
egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE

minden 3 hasábos gur-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkedvezmény-
ben részesülnek.

25 éves jubileum.

A munka bére: jutalom. Ki a társada-
lom javára dolgozott, szellemi és erkölcsi
tőkéjét annak előmenetelére szentelte, illő,
hogy a társadalom megjutalmazza. 25 év
csupán egy parányi a végtelen időben, de
ez az idő egy ember életében. Az élet
munkájának kezdetétől 25 évet számítva,
benne nyilvánul: munkálkodásunk iránya,
képességünk ereje, egyéni törekvésünk,
egyedi értékünk, életünk java, kifejezett
minden vágyunk elérése vagy, reményünk
összeomlása. Ezalatt az idő alatt lesz az
ifjú férfiuvá, ezalatt harcol a benne rejlő
erő s állapítja meg nevét, jelöli ki helyét a
társadalomban s életpályáján. A nagy
életküzdelemben oly sokan elvesznek ez idő
alatt vagy oly sokan maradnak a tuczat
emberek nivóján. Aki bármely pályán lel-
kiismeretes munkával, egyéni kiválósággal ki-
emelkedik; aki egy negyed századra azzal az
öntudattal tekinthet vissza önértéssel, hogy
megtettem kötelességemet, azok pedig, akik
hivatva vannak munkálkodása felett ítélni,
még azt is hozzáteszik, hogy »nemcsak a
munka robotját végezed jól, nemcsak hiva-
talodban voltál igaz, hanem mint társadalmi
ember is hasznos munkát végeztél: azt az
embert örömmel üdvözli a társadalom, s
szívesen kíván neki szerencsét pályafutása
25 éves fordulóján s erőt további munkál-
kodásához.

Ha van pálya kimérve az embernek,
mely tövises és nehéz: úgy a tanítói pá-
lya az. Ha van hivatal, melyen ember mun-

kál kevés hálával és sok zaklatással —
nagy követelésekkel s kevés elismeréssel:
a tanítói pálya ilyen

Ha van pálya nagy felelősségű szel-
lemi és testi erőt igénybe vevő s a leg-
csekélyebb anyagi haszonnal járó: a tanítói
pálya az . . .

Ha itt nincs hivatottságod, ha lelk d
nem hevül magáért az eszményért, mit a
pálya maga-magába zár: megelégszted az
életutad, s kárba vész, eredménytelené
válík minden fáradságod. De aki lelkesülni
tud érte, eredményeket ér el, melyek talán
csak általa tudottak: de melyek a jólesés,
megnyugvás s nemes öntudat boldog érzé-
sét plántálják be a szivbe.

A folyó 1895 ik évben megyénk két
kiváló tanítója töltötte be tanítói pályafu-
tásuknak 25-ik évét.

Egyik a mindenki által szeretett és
becsült Klein Samu dobsinai áll. polg
isk tanár, kinek augusztus hó végével tar-
totta meg Dobsina város előkelősége —
nagy fényvel — 25 éves jubileumát. A
másik községi fiu iskolánk munkás, derék
és közkedveltségű tanítója: Törköly
József, kinek jubileuma a mai napon tar-
tatik meg — értesülésünk szerint — a leg-
szélesebb körű érdeklődés mellett.

A tanítóság ünnepséget rendez a jubi-
láló tiszteletére s örömmünnepeket ül.

Mi teljes lélekkel osztozunk a tanító-
ság örömeiben s részt kérünk az ünnep-
lésből!

Teljes méltányossággal vagyunk a ne-

mes pályán oly hosszú időt töltött mun-
kás férfiu iránt.

Tudjuk, hogy mennyit kelle küzdenie,
fáradnia, hogy az elért sikert — a köztisz-
teletet — kivívja.

Azért szívünkől csatlakozunk azokhoz,
kik nekik ez alkalommal az elismerés ba-
berágát nyújtják, s minden jót kívánnak a
jövőre.

Reméljük, hogy amint rögs pályáján
véghezvitt munkálkodásának meg van az
erkölcsi eredménye, úgy jön majd egy jobb
idő az összes tanítóságra, amidőn oly fon-
tos munkájukat anyagilag is jobban méltá-
nyolják.

Hisszük, hogy jobb értelmesebb kor
kezdetén állunk, melynek vezérei a felvilá-
gosodás szellemével birva, belátják majd,
hogy kulturális viszonyainknak alapja a jó
iskola, melyet a jó tanító tesz azzá.

S hisszük, hogy eljő az idő, a mikor
az oly szép erkölcsi jutalom mellett a nél-
külözhetlen tisztességes anyagi jövedelem
is biztosítva leend.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Egy ünnepelt néptanító.

A helybeli községi elemi fiu-iskola derék
igazgató-tanítója: Törköly József, ma vasárnap
dejtán ünnepli 25 éves tanítói jubileumát. Az
ünnepség fényesnek és sikerültnek ígérkezik,
amennyiben nemcsak városunkból, hanem még
a megye távolabbi helyeiről is számosan fognak
a tisztelgők sorában résztvenni, hogy elismeré-
süket szavakkal is kifejezzék a derék néptanító-
nak.

Mivel az ünnepség lapunk megjelenése nap-
ján tartatik: annak miként való lefolyásáról ez

TÁRCA.

ÜSTÖKÖSÖK.

Tövélygi után közli: Paál Gyula.

1866-ban, az osztrák-porosz háboru idejé-
ben, általános izgatottság, mondhatnók forradalmi
szellem uralkodott az országban; mindenki fe-
szült figyelemmel kísérte a háboru folyamát s
igen sokan tisztába voltak azzal, hogyha Bene-
dek tábornagy győzni fog a poroszokon, akkor
ezek segélyül hívják a magyarokat s nemzeti
önállóságunk biztosítást nyer; ha pedig az osztrák
lesz a vesztes fél, akkor az uralkodóház lesz
kénytelen a nemzet alkotmányos jogait teljes ép-
ségében visszaállítani, ha az — erőlyesen köve-
telni fogja. A gyümölcs épp úgy meg volt érve,
mint 1859-ben, csak erős, remegést nem ismerő
karra lett volna szükség, ki azt leszakítsa.

És ebben az időben a magyar nemzet sorsa
egy ember kezébe volt letéve s ezt az embert
Deák Ferencznek hívták. Kárpátoktól Adriáig
hangzott a neve, tisztelve és szeretve mindenki
által; tizenöt millió embernek akarata volt benne
összpontosulva; újjának egy érintésére, szemé-
nek egy intésére a legvégső erő megfeszítésével
nyult volna ki minden kar s titáni rettenthe-
tetlenséggel és ellenállhatatlansággal hányt volna
szét minden akadályt és fordította volna ki sar-
kából a világot!

Évszázadok óta nem rendelkezett még em-

ber oly kétségbeesett, halálra elszánt erővel,
mint rendelkezhetett volna ő, a haza bölése.

Se nemzetiségi viszály, sem idegen ajku
ellenszenvezés, se fenyegető szomszédok —
csak barát és támogató minden oldalról.

A háboru iszonyaiban kimerült ellenség
gyengén, remegve és gyáván állt a harc-
téren s Benedek tábornagy alatt remegve nézett
az előre sejtett königrázi katasztrófa elé.

Az ország tiszta volt a katonaságtól; a
magyar nép az Olymp körül, Deák Ferencz az
Olimpon Egy-egy Herkules, egy-egy Mars, egy-
egy Achilles mindegy magyar s ő maga Jupiter
fenségében!

Nézett, várt a nép, elfojtva lélekzetét;
rajta csüggött valamennyi tekintet, felé volt for-
dulva minden arcz

És ekkor felgördült a függöny, az 1866-ik
évi országgyűlés előtt.

Szabadság szellője fuvalt mindenfelé s a
mint kihajtott a föld, úgy hajtott ki az embe-
rek arcza.

A meghunyászkodott hatalom azt mondá:
»Jöjjetek össze, tanácskozzatok, határozzatok
sorsotok fölött. Legyen a ti akaratotok szerint
a földön»

A nép milliói lázas remegés közt nézték,
lesték a nagy ember mozdulatát, ki a szabadu-
lásra megérkezett idő fölhasználja s ama soha
meg nem javuló, folyton vérünk után sóvárgó
ellent a népek egyszerre fölemelkedő vaskar-
jával agyonszítja!

A nagy száműzött is megmozdult Genuában;

hitte, remélte, hogy elérkezett az idő, mikor
imádott nemzete lerázhatja kezeiről a rabbin-
cseket. Mert hiszen arra nem számíthatott még
egy Isten sem, hogy olyan élő teremtetés is le-
gyen a földnek, aki gondolkozni fog affelelt, vaj-
jon tegye-e vagy ne tegye »kötelességét?! . . .

Aztán eldördült az utolsó ágyuszó is Kö-
nigrátnél — s az osztrák hadsereg befedte
halottaival a csatamezőt . . .

A haza bölése még mindig hallgatott, de a
genuai oroszlan kinyújtotta körmeit, hogy a vo-
nagló kétfejű sást széttepje

Klapka és Mednyánszky atlépték az ország
határát Morvaország felől.

Álom volt-e, valóság volt-e? Álomnak
nagyon rövid volt, valóságnak nagyon szép volt,
alig lehetett hinni benne. Vagy talán egy apo-
theozis volt, az 1848 49-iki hősoknak kiemelke-
désük a sirból és fölemelkedésük az ébe, mintha
förendelte volna magához az Uristen menyors-
szág katonáinak?! Nem is a földre valók voltak
ők; tünemények, üstökösök, melyek előtűnnek,
azán eltűnnek; végig hintik a földet fényvel
és vérrel, hogy legalább nyomuk legyen ahol
járnak, nehogy azt higgyék az emberek, hogy
álomlátás volt.

1866 nyarán, a Kárpátok sziklabérczei közt,
mintha a bércek szivéből kikelő hegyi tündé-
rek lettek volna: a sötétzöld lombok alatt és
fölött mesésép alakok kezdtek tarkallani, olyan
szélesen, mint a doturnói hegynyereg, olyan
magasan mint a Skriván csuca és olyan mélyen

alkalommal nem számolhatunk be, mindazáltal kedves kötelességet vélünk teljesíteni, ha a kiváló érdemekkel dicsekedhető jeles képességű néptanítónak alább következő életrajzát közlhetjük lapunkban:

Törköly József született 1850. febr. hó 8. Rimaszombában, iparos polgárszülőktől. Elemi iskoláit és a gümösi 6 osztályát szülővárosában végezte. Tízárhárom éves korában apját, anyját egy év alatt elvesztvén, árvaságba jutott s ez időtől kezdve nemcsak a saját önfentartásáról, hanem két kisebb testvéréről is neki kellett gondoskodnia. Már mint 14 éves fiu, magánórát adásával, tehát tanítással kereste meg mindennapi kenyerét és ruházatát.

A mint a rimaszombati egyesült protestáns gymnasium hatodik osztályát elvégezte, a tiszán-ineni ágost. ev. egyházkerület által fenntartott nyiregyházi tanító-képzésbe lépett, hol Bánhegyi István igazgató és dr. Emerichy Géza tanárok voltak legkiválóbb mesterei. Már mint másodéves képező, a nyiregyházi IV. osztályú gymnasiumnál és a képezésnél is mint tanítónak alkalmaztatott. Az 1869-ik évben a képező 3-ik évfolyamát elvégezve, mint jelesen képesített okl. tanító hagyta el az intézetet és egyenesen Rimaszombába jött, hol Pászár Károly rimaszombati ágost. evang. tanító által — kit a vall. és közokt. miniszter Németországba tanulmányra küldött ki — helyettes tanítónak kérésre fel. Pászár Károly 1870. szept. havában hazakerülvén Németországból, csakhamar zene- és rajztanárnak nevezetelt ki a lévai állami tanító-képzéshez s helyére a rimaszombati ág. ev. egyházközség az 1870-ik év október hó 3-án Törköly Józsefet választotta meg egyhangulag tanítójának, ki állását azonnal el is foglalta.

Mint törekvő fiatal tanító résztvett az 1872 ik évben Kassán rendezett torna-tanfolyamon, hol torna-tanítói oklevelet nyert. Az 1873/4. tanévben a nagymélt. vall. és közokt. miniszter ur a gömörmezei tanítók részére Rimaszombában torna-póttanfolyamot rendezett be, melynek vezetésével Törköly Józsefet bízta meg. A póttanfolyamra jelentkezett tanítók közül mintegy 20-an, a losonci tanítóképzőben tettek vizsgát és torna-tanítói oklevelet nyertek. A torna-póttanfolyam sikeres vezetéséért Törköly József egy köszönő leiratban nyert a minisztertől elismerést.

Az ág. ev. felekezeti iskolánál 4 évig működött s Rimaszombai város 1874-ben az elemi fiúiskolákat a felekezettől átvette. Törköly is a közs. iskolához lépett át, hol az 1877-ik évig, mint osztálytanító, majd 1877-től a mai napig mint igazgató-tanító működik. Az ő igazgatása alatt fejlődött — az azelőtt csak 4 osztályú elemi iskola — a népk. törvény követelményei szerint 6 osztályúvá és teljes felszerelést is nyert, még pedig nemcsak pénzen vásárolt, hanem a tanítótestület tagjai által készített taneszközökkel és gyűjteményekkel. Az 1877-ik évben az is-

métlőkiskola iparos tanonciskolává alakítottatott át, melynek szintén 17 év óta igazgatja.

A Törköly J. igazgatása alatt álló közs. el. fiúiskolában évente 20—25, az iparos tanonciskolában pedig 40—50 idegen ajku tanuló — a környék tót ajku lakosságának gyermekei — a jaitják el a zengzetes magyar nyelvet és neveltetnek jó hazafiakká. Rimaszombához iskolailag csatolt Tamásfala község tótajku lakosságának gyermekeit pedig annyira megmagyarosították már, hogy a község fiatalabb generációja már sem írni, sem olvasni nem tud tótul, hanem csak magyarul.

Említésre méltó, hogy Trcfort vall. és közoktatásügyi miniszter ur Törköly Józsefet Pál-fala iskolafőgátjának nevezte.

A Gömörmezei ált. tan. egyesület életében Törköly Józsefnek vezérszerep jutott. Mint egyik kiváló tényező, ott volt ő annak születésénél, szervezésénél és felvirágoztatásánál egyiránt. Egy pár évig mint aljegyző, majd több évig mint könyvtáros, 9 évig mint a rzsombati jkór elnöke és végül 1890-től 94-ig mint a Gömörmezei ált. tanítóegyesület elnöke szolgálta a megye népoktatás ügyét. Soha egyetlenegy gyűlést sem mulasztott el, hanem annak minde-nikén résztvett, faradozott és dolgozott az egyesület felvirágoztatása és jóhírnevének érdekében. Több paedagogiai és didactic i irányu dolgozata látott napvilágot az egyetl évkönyvében, elnökösködésének ideje alatt pedig elkészítette a Gömörmezei ált. tan. egyetl segélyegyesületének tervezetét, melyet a közgyűlés el is fogadott és most annak megvalósításán buzgókodik.

Az orsz. Eötvös-alap-egyesület tagjainak gyűlésében elejétől kezdve, mint apostol buzgólkodott, az orsz. tanítói árvaházra gyűjtéseket eszökölt. Önművelésének czéljából meglátogatta az 1870-ik évi Lécsi világiállást, az 1885. évi budapesti és az 1894-ik évi debreczeni orsz. tanszerkiállításokat, nemkülönben az orsz. egyetemes tanító-gyűléseket is, hogy azokon szerzett tapasztalait és ismereteit iskolájának és a népnevelés terén minél inkább értékesíthesse.

A tanító-egyesületek körében kifejtett közhasznú munkásságát, nemcsak megyei tanító-társai vették észre, hanem általában hazai tanítótagunk is, a mit fényesen igazol azon kitüntetés, hogy már két ízben választották meg a Magyarországi tanítók országos bizottságának rendes, leközelebbi pedig a Magyarországi Árvaházi egyesületének választmányi tagjává.

Azonban nemcsak az iskola falai között teljesítette ő magasztos népnevelői hivatását, hanem azonkívül figyelmet érdemelő munkásságot fejtett ki a társadalmi életben is.

Tevékeny részt vett a városi dalárda, a rzsombati paedagogiai kör megalkotásában, az önkéntes tűzoltóegylet szervezésében, melynek alparancsnoka volt, a temetkező társulat létrehozásában, melynek máig is választmányi tagja, nemkülönben hosszú idő alatt volt a műkedvelő

társulatnak ügybuzgó rendezője s mindezekben kívül résztvett minden egyes olyan mozgalomban, mely a köztét volt hivatva szolgálni.

A társadalmi életben kifejtett nemes czélú törekvéseinek méltányiasul Rimaszombai város községe és társadalmi is kitüntette őt azzal, hogy városi képviselőtestületi taggá és kaszinói választmányi taggá választotta meg.

H I R E K.

— Halottak napján. Szomorú, fenséges ünnepe volt múlt pnten este a temetőnek, melyhez oly jól illett a természet gyászja. A világ minden évben megmutatja legalább egyszer, hogy nem feledekeny; a halottak csendes honát zajjal tölti meg s egyszerű hantjait gyertyákkal, virágokkal és koszorúkkal díszíti fel. Mindnyájan kivándoroltunk h lottainkhoz, kik évről-évre szaporodnak odakünn. Némelyikünknek több az ismerőse a temetőben, mint a városban. Akikkel ifjuságunk édes álmait szököttük, legelőben már a néma hon lakói. A mulandóság egész hatalmas kapta m g lelkünket s elgondoltuk, hogy azok, kik most némán nyugosznak, évek előtt szinte így jöttek ki s azok, kik most itt tolonganak, nemsokára mind itt fognak nyugodni s poraik felett ifju nemzedék tapos. Megható volt nézni, mi y fényterben uszott ez a szomorú hely. Olyan volt, mint egy világváros, mely milliárd gyertya s lámpafényben tündökölt. Zsongás tölté be a temetőt, melyen át-áttört koronként a gyászolók szívből fakadó zokogása. Olyan szomorú, olyan fájdalmas volt ezeket a zokogásokat végig hallgatni... Aztán lassanként elcsöndesült minden... Elcsöndesült a temető, csak a szomorúfű ága integetett bánatosan, mintha zokogná: „Olyan új itt megpihenni, odalenn már nem fáj semmi.” Visszatértünk a városba, a mindennapi élet apró gondjai közé s az egész úgy tűnt fel előttünk, mintha egyből se lett volna egy nagy lélektárczióval a vaniatum varitás sivar tanához.

A rimaszombati polgári olvasókör vigalmi bizottsága november hó 10-én táncmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez, melyen koszorúzott dalosaink több új dallal gyönyörködteik résztvevő közönségünket. Közreműködnek még Rábely Katicza, Danielisz Etelka, Polyák Jolán és Rasky Etelka kisasszonyok, továbbá dr. Veres Samu, Lefkovits Albert, Husz Lajos, Fülep Benjámin és Perez Samu urak. Jegyek előre váltakozó özv. Miskolczy Istvánné czukrászdájában.

— Királyunk ő Felségének közeli rokona, az országsszerte nagy népszerűségnek örvendő Ottó kir. hercege mult csütörtökön Betlérbe érkezett, kit Andrásy Géza gróf ősi magyar vendégszeretettel fogadott s tisztelőre több napra terjedő medvevadászatot rendeztek az uradalom terjedelmes erdősegeiben.

miat a Dellen völgye. Ha a szem a napba tekintett, ott látta ragyogni, ha belerekontt a hegy nyílásába, ott látta pirosítani, mint a piros pálmák apró csoportozatát, s ha letekintett a völgybe, ott tarkállottak mint a virágok.

A Kossuth-induló rvaigott a hegy-piramissok közt; az indulót ezer visszhang harsogta vissza, s a nemzetiszin lobogókat danaidák és zefírek emelték szárnyaikra.

— Kik ezek? Mik ezek? kerdezték egymástól a vidék lakói, az erdők közt született, ott élő és öszülő hegyi népek. Morvaország szomszédos tótok a magyart csak hirből ismerő — mégis magyarok. — Látunk mi ilyen embereket évekket ezelőtt, mikor feljöttek ide alsó Magyarországból, hozván bőséget és szabadságot, aztán ajkaikon egy nevet, mely nevet imádság gyanánt tanulja be az utolsó tót gyerek is ezen a vidéken, mert azóta tanulta ismerni, hogy mi volt ahoz a névhez kötvé. Vajjon visszamentünk-e az időben, vagy az idő ment vissza tizenhöz évvel, hogy ezek az alakok újra itt vannak előttünk, mintegy tegnap után a ma, mely közt csupán egy nehéz éjszaka volt a sötét és kísérteties válaszfal? ... Kik tehát ezek, akiket itt látunk? ...

Honvédek!

Valódi, igaz magyar honvédek: a katonák cserkoszorúzott királyai. A 48—49-iki feltámadott hősök, a rövid álom megújult alakjai Nemzeti lobogó alatt nemzeti kokárdával, megjelenve úgy, amint eltűntek. Elmenésüket hosszú, az országon végig nyúló vérszalag jelölte, megjelenésüket semmi.

Nyalka huszárok ragyogó fényes krdal, sugár termeltű gyalogság feltűzött szuronyyal. Úgy bannak a fegyverrel, mintha velők született volna, pedig inkább velők halt meg és velők támadt föl!

Elöl lovagoltak a vezérek: Klapka és Mednyánszky Sándor; arcuk körül az a dicssugár,

melyet a nemzet elismerése még 18.3—49-ben oda font.

Jönnek boszuló angyalokként; jönnek, hogy a halottakat felkölték; hogy megkopogtassák az aradi vértanúk és a számos áldozatok sirját. Jönnek, hogy gyakorolt karral folytassák a harcot ott, ahol elhagyták, mert azóta még jobban megtanította őket a magyarok istene!

Jönnek, hogy visszaköveteljék a vérdíjat, melyet a nemzetől és hazától bitor kezek elraboltak. Jönnek, hogy a szabadság örökkön élő fáját az ország földjébe és a nemzet szívébe beültessék.

Keresztül vonulnak az egyik, aztán a másik tót falun; a nép meg van lepelve mindennütt és úgy néz rájuk, mint a sírból kikelt letekre. Nem hiszi, hogy élők; nem hiszi, hogy népet menteni jöttek, hanem azt hiszi, hogy valami lélek-menetet tartanak Magyarországon keresztül.

Egy faluban meg mer szólalni egy tót s azt kérdezi valamelyik tótul is beszélő honvéd: „ki az az úr, aki elöl lovagol?”

— Melvik?

A tót Mednyánszky Sándorra mutatott.

— Az ni.

— Kossuth Lajos! mondá a honvéd.

És amint e név elhangzott, amint az a tót nagy kalapját lekapva megmondta a többinek is, hogy az az úr, aki ott elöl lovagol, az pan Kossuth, — hát egyszerre fedetlené lett valamennyi fej, a bájnes népben egyszerre megmozdult a lélek s éljenzek kiáltozva futottak Mednyánszkyhoz, borultak le előtte és csökölték a földet, melyen lova végig haladt.

Ilyen varázsa volt ennek a névnek még ama világtól elzárt idegen ajkú hegyi lakók közt is; olyan hatalmas, mint volt Mózesnek és Mohamednek, hogy aki emliteni hallotta, leborult a jelző hang előtt.

És amint légio faluról-falura haladt, ez a

név megtette hatását mindenütt, s a nép áldozatkészséggel tárta föl szegénységét, hogy Kossuth katonáinak szolgálhasson.

Hanem magyar nem mutatkozott sehol.

— Itt minket nem nagyon várnak, mondá Klapka Mednyánszkyknak.

— És én azt mondom, hogy ne is haladjunk tovább. Ez a tót nép jó és szives, de azt hiába várjuk tőle, hogy fegyvert ragadjon, — a magyarok még pedig messze laknak. Egyszer csak azt vesszük észre, hogy az osztrák mégis csak hátunk mögé küld egy csomó hadat és elvágja a visszavezető utat.

— Különös, hogy még csak a falevél se mozdul meg. Ezek az emberek meg pláne semmit se tudtak közeledésünkről. Azt kezdem sejtteni édes barátom, hogy azok a hazafiak, kik titkon ígéretet tettek a fegyverkezésre, most gyáván félrevonulnak s bennünket eszerben hagynak. Nincs más hátra, mint megállapodni és várni, ami történni fog.

És az elszánt kis csapat megállapodott várni. Ő várt a magyarokra, midőn azt hívé, hogy a magyarok fognak várni ő reá és hogy ezek lelkes felkiáltása fogadja őket már a határszélen.

S ime, az ország úgy hallgatott mint a sir nem lehetett hallani még csak távoli zúgás neszt sem.

És a magyar nemzet éppen úgy várt, mint ők; a lélekzetet elfojtva hallgatott és tekingezett a határok felé, hogy hall-e onnan valami dörejt; lát-e emelkedni valami füstöt. Az izmok feszültek, minden kar készen volt csatára; egy hang milliókat ragadott volna lábba s az általános fölkelés lerázott volna minden megoldott békót, hogy a felállókat visszanyomni többé nem sikerült volna senkinek, annál kevésbbé egy deranzsirt hadseregnek.

Ámde hol volt az az egyetlen hang, mely a jelt megadta volna? ...

Kossuth sóhaja nem hangzott be határom.

— Rémes gyilkosság híre járta be csendes városunkat szombaton, f. hó 2-án korán reggel. Sajnos, ezen hír igaznak bizonyult a rémes tett olyannyira megrendítő, hogy remeg a toll ujjaink között, midőn a részleteket leírjuk. Gárgyán Szilveszter, helybeli kir. fogháznál szolgáló fogházőr, egy igen pontos és szelid ember, meggyilkolta nejét, ártatlan 2 kis fiát és önmagát. A tett indító oka nem eléggé súlyos, hogy lélektanilag megfújható legyen a cselekmény. A férj észrevette, hogy neje tiltott viszonyt folytat egy fiánccal s ezért kiirtotta egész családját. Ez volt a rémes tett rüggója, semmiesetre sem elégséges arra, hogy egy különben szelid lelkületű, kötelességet teljesítő ember, emberi méltóságát kivétközve, legyilkolja egész családját, vadállati kegyetlenséggel mé zárolja le ártatlan két kis fieszkáját. Ennek az embernek meg kellett örülnie lenni s csak így fejthető meg a rémes cselekmény, különben ezen feltevéseinket igazolja azon 5 drb levél is, melyet a gyilkos apa és férj hagyott hátra az asztalon. Ezen levelek összefüggés né külük és kuszált vonásuak s a megzavarodott lelkiállapot felelmes-hetetlen bizonyítékai. A tett értesítés után Barna Imre rendőralkapitány megjelent a helyszínen és az ajtót felnyitva látta, hogy a szoba padozatán fekszik a férj és a nő, az ágyban két szép gyermek vérbe-fagyva — holtan. Az orvos Dr. Szabó Károly konstataulta, hogy a nő fején és mellén késszurások, valamint két löseb okozták halálát, a férfinél két löseb a gyomrában, mely szintén feltétlenül halálos volt; a két kis gyermek az ágyban jobb oldalukon fekvé a fal felé fordulva több késszurással a mellükön és hátukon találtattak. A halál még este 9—10 óra között következett be. Ezt igazolja az asztalon talált 5 levél közül az egyik, melyben az áldozatok nevei és életkora, valamint a rémes tett ideje volt feljegyezve; ez a levél szó szerint így szól, természetesen kúszált össze-vissza vonásokkal: »Gárgyán Szilveszter 35 éves, az asszony Kiss Julianna 27 éves, nagyobb fiu Szilveszter 7 éves, kisebb Józsika 4 éves, 9 és 10 között történt meg Gárgyán Szilveszter fogház-őr. A gyilkosságnál használt 20 csm. hosszú éles konyhakés az asztalon, a 9 mm. revolver, melyből 4 löveg hiányzott — a férfi lábánál a földön találtattott. Az asztalon ponyvairódmali rémhistoriák is találtattak s egy ily rémhistoriába csavarta a rendőrség a véres konyhakést is, — ezen mételező irat címe: »A bekéisi véres vásár, vagy 16 ember legyilkolása.« Magyar Miska aláírással és a Fésüs testvérek nyomdájába nyomtatva ékes rimusokba dicsőítve a gyilkosok hősiségét és bátorságát, hihetőleg ezen szennyirat mérgezte meg a szelid multu apa már is kúszalt lelkiállapotát. Vagyonilag meglehetősen rendezett viszonyok között éltek, mert talált a rendőrség egyik pénztárczában 14 frt 67 krt, a másikban 3 frt 26 krt, egy ezüst órát, a férfi ujjain 2 arany gyűrűt, a nő ujjain 3 arany-gyűrűt és füleiben arany fülbevalót; különben a nő atyja Szegeden építőmester. A hullakoporsóba helyezve, a megyei közoktatóház halottas kamrájába szállítottattak, honnan hétfőn, f. hó 4-én délután temetteték el a róm. kath. vallás szertartásai szerint. Nem mulasztathatjuk el e helyütt kiemelni Barna Imre rendőralkapitányunk pontos, törvényszerű

Pest maga a legcsendesebb volt; azok az emberek, kiktől a nép milliói a hangot várták volna, úgy tettek, mintha nagyon édesen aludnának, még szemüket sem nyitották fel, nehogy valaki meg merje szólítani őket.

Csend, mindenütt csend. Az ország egyik határáról a másikig néma, méla csend, — csak a nép vágyva-váró szíve-dobogott

És amint a napok teltek volna, a kiküldött tábori tudósítók meghozták az elszánt csapatnak (mely a szabadság magyát vala képezendő) a sadovai békekötés híreit, melyet Bismarck azért kötött meg, mert látta, hogy a magyar nemzet nem az többé, aki 18 év előtt volt, hanem puha viaszból, ki nem érdemes a mult-jára!

A vitézek arca elborult, lelkükben föllázadt a fájdalom, visszadugták kardjaikat, s keblükben elkeseredettséggé válván a lelkesedés: majdnem megvetve tekintettek azon ország belsejére felé, melyben a hősi apáknak elkorcsosult unokái élnek. Pedig hát a nép készen volt, a nép várta, a néphullám feltornyosodott volna, mint a dagadó tenger, hogy vállaira emelje őket, csak lett volna, aki felkorbácsolja.

A legio aztán visszavonult nem úgy mint jött, reménytel és zengő dallal ajkaikon, hanem lejutott szegényteljes tekintettel, lábujhegyen, hogy a bérceket föl ne költse, nehogy gúnyos vad kacajba törjenek ki a kudarcz föllött.

És mikor az üstökösök eltűntek: a vonagló két fejű sas előtt levette kalapját — a h a z a b ö l c s e.

Akkor százezrek kárhoztatták, ma pedig milliók áldják.

és körültekintő intézkedéseit, melyeket e rémes esetről fogantatosított, pedig ő is mélyen meg volt rendülve, mert hát neki is jó szíve van!

— Arany lakodalom. Bernolák Nándor helybeli ügyvéd folyó hó 4-én délután 3 órakor tartja aranylakodalomát nejével, szül. Plechner Irmával, mely alkalommal 50 éves boldog házassági frigyük a rk. templomban fog megaldatni. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy az aranylakodalomt ünneplő házaspár 50 év előtti egybekelése a budai Mátyás templomban történt. Mig 3 évre az esküvő után, az akkor még fiatal Plechner Irma annyira lelkesült az 1848-iki események iránt, hogy férjét maga ösztönözte a haza védelmére.

— Ujoncok felesketése. A városunkban állomásozó tüzérek és a szabadkai méntelep ujoncjai mindszentek ünnepén esküdtek föl az öszmonarchia és felséges urunk iránti hűségre. Az eskü a Huszar-téren, a törvényszéki palota előtt folyt le az összes tisztikar jelenlétében német, magyar és tót nyelven. A katonai négy-szög által bezárt téren egy ágyu volt felállítva, gazdagon díszítve fenyőgalyakkal.

— Pótvásár. A mult október hóban megtartott, de a szarvasmarhák és sertések között uralgó járványok miatt nem sikerült országos vásár podlásra folyó november hó 25 és 26. napjaira pótvásár engedélyezése kérelmezett a kereskedelmi miniszteriumnál. Ezen, a gazdák érdekében megtartható vásár engedélyezése iránti kérvényt a városi tanács kedvező véleménynyel terjesztette fel a megyei hatósághoz.

— Mint értesültünk, az alispáni hivatal, a városi hatóság megkeresése folytán, megyei bizottsági tagokból és képviselőköl egy bizottságot nevezett ki, mely a kiküldött városi tisztviselőkkel egyetemben, előterjesztéssel és kérelemmel járul a honvédelmi miniszterhez a Rimaszombat város területen levő katonai lakományok helyőrséggel leendő ellátása czéljából.

— Jönnak a színészek! Szabadhegyi Aladár szinigazgató 22 tagból álló társulata, november 17-én kezdi meg előadásait a »Három-Rózsa« dísztermében. A társulat jelenleg Breznóbányán működik, hir szerint az ottani közönség teljes meglegedésére

— Meghívó. A gömörmegeyi ált. tanító-egyesület rimaszombati járásköre, öszi körgyűlését november hó 13-án, d. e. 9 órakor tartja Rimaszombatban, a községi elemi fiu-iskolában, melyre a kör tagjai s a t. tanügybarátok tisztelettel meghívattak. Füzési Márton jkőri elnök.

— A gömörmegeyi dijnoksegélyző-egyesület választmánya, Lukács Géza vármegyei főjegyző elnöklete alatt a mult héten tartotta ülését, mely alkalommal a többek között elhatározott, hogy a közb. ebbsi műkedvelői előadáson szerepelt hölgyeknek külön-külön írásbeli köszönet mondassék; továbbá, hogy Törköly József bevalasztott egyesületi dísztag 25 éves tanítói jubileumán a dijnoksegélyző-egyesület Lukács Géza elnök vezetése mellett Mihályi Lajos, Bereszásy Béla és Knöpller Viktor kiküldött tagok által képviseltesék, kik az ünneplé néptanító a többi tisztelgők sorában üdvözöljék.

— Itt az ősz. Fosztogatják a tőkéket fűteiktől. Maholnap a szüretnek is vége. Hullanak a levelek, a ant zörög a sárga avar és csendesen sirdogál az öszi eső. Az élemedett kora hölgyek nyara is elveszítette a nap melegítő sugárát s az észak felől támadó hideg szél bele kurjongat a ritkuló fák közé, hogy az ijedten rázkódik össze s maradék leveleit is elhullatja. A megmaradt késő öszi virág fáza didereg a reggeli derben s fenn a hegyek ormán a kavargó öszi felhő nagy árnya komorrá teszi a vidéket. A mezőn, a réten nem szól a pittypalatty, az éresz alatt nem csicsereg a fecske s a szerelmes párok lassanként a kandalló mellé szorulnak, mert valóság — az egyhangú komor hervadás. Kihaló félben a természet. Filoxera által pusztított szőlőhegyeink letarolva merednek alá s pusztá parlagok hirdetik az enyészett diadalát. Mélabus hangulat szállja meg a poetákat s székkérszámra küldik zengeményeiket a szerkesztőségek papirkosarai számára. Itt van az ősz. A piaciú öreg anyókák is lassan belebujnak a ködmönbe és előveszik a tüzes fazekat. Árván marad a városkert, a borozó kompánia a gádorból bekerül a pinczébe, hova nem fujnak az öszi szelek s hol oly jól melegitenek azok a nagy hordók, melyek az idén nem igen akartak meglenni.

— Megyénk területén működő anyakönyvvezetőknek, illetőleg helyetteseiknek a következő tiszteletdíjakat engedélyezte a belügyminiszter: Gaál Béla ratkói, Czibur Elek pohorellai, Gál György polonkai, Gölniczky Gyula sumjáczi, Benzik Ernő helpai, Jádó Ferencz almágyi, Pazár Gusztáv nyustyai, Putra Ede tamásfalvi, Gyóry

Lajos osgyáni, ifj. Szkalos Samu nagyszuhai, Oszyáni Béla csetneki, Malinák Róbert nagyszabosi, Fridrich Vilmos pelsüci, Sztraka Neitusz putneki, Fischer Gyula tornallyai, Szabó György rimaszombati, Sziklay Géza rozsnói, Szontagh Béla dobsinai, Bazilidesz Gusztáv jolsvai, Stefanczok Károly nagyrőczei anyakönyvvezetőknek 60—60 frtot. Králik Frigyes bánrévei és Nagy József rimaszécsi anyakönyvvezető-helyetteseknek 50—50 forintot. Setina János tiszolci, Szentpetyer Géza klenőci, Prunyi Vilmos kokovai anyakönyvvezetőknek 40—40 frtot. Nagy Ferencz rimaszombati helyettes, Szeghegy Gusztáv rozsnói helyettes, Habány József jolsvai helyettes és Prekopa Károly nagyrőczei helyettes anyakönyvvezetőknek 40—40 forintot.

— Hajdu Ambrus Lajos bánrévei lakos, Léka János sajó-püspöki lakost a bánrévei forduló csárdában egy fakéssel oly szerencsétlenül megszurta, hogy életbenmaradáshoz kevés a remény. Tettes letartóztatott s a bűnjelvénynyel együtt a tornallyai kir. járásbírósnak átadatott.

— Tomi István dernői lakos, Bernát János ugyanottani lakos kárára 1 csákányt, 2 drb. abroszt és egy pár csizmát ellopott. A jelentés elene megtéttett.

— Havelka Károly ismeretlen illetőségű egyn Macska János tiszolci lakos kárára nyílt szekrenyéből f. hó 25-én egy 18 frt értékű zseborát ellopott. Tettes a szolgabírósnak átadatott.

— Kelemér közsegben Putnoky Mór és Diószeghy Zsigmond ottani lakosok kárára történt 16795 frt 50 kr. értékbea megállapított tűzeset tárgyában a csendőrség megejtette a nyomozatot mely alkalommal kitűnt, hogy a tűzet Varga Bálint gépész gondatlansága okozta, mert ő Puskás Mihály ottani lakos figyelmeztetése daczara tovább gépelt és a takarmány készlet a nagy szélben tüzet fogott. A vigyázatlan gépész az illetékes hatóságknak átadatott.

— Bálint Pál rimaszécsi lakos, özv. Weisz Áronné ottani korcsmárosnő kárára nyílt szobájából 8 frt készpénzt ellopott. Miután nevezett nő kárára pár hét előtt ugyanazon helyről egy arany óraláncz 28 frt értékben szintén ellopott, következésképpen igen valószínű, hogy ezt tényt is Bálint Pál követte el. Tettes letartóztatott s az illetékes hatóságknak átadatott.

— Árval József és Varga István harmaczi lakosok kárára 150 frt értékű széna elégett. Biztosítva nem volt. Ember élet és állat nem esett áldozatul. A széna vizes tajajon állott, vizet szivott magába s az így kifejtött melegség következtében meggyulladt. Miután más idegen vagyon is veszélyeztetve volt, a gondatlan gazda ellen a bűnügyi vizsgálat megtéttett.

— Szabó Ferencz egyházasbásti lakos, Szaniszló Mihály simonyi lakos kárára, a Losonczon még 1875. év július havában megtartott országos vásár alkalmával 629 frtot ellopott. Medve Pál egyházasbásti és Kovács János czeredi lakosok, kik szemtanui voltak ez esetnek, félelemből mindezt meg nem mertek jelentést tenni a lopásról, Kovács János azonban súlyosan megbetegedvén, a 20 év előtt történt lopást megvallotta. Tettes átadatott a büntető bíróságnak

RAKOTTYAI LAJOS

könyvkötészete, könyv- és papikereskedése RIMASZOMBATBAN, Jánosi-utca, főgymnasium mellett.

Ajánlom a n. é. közönség figyelmébe 20 év óta fennálló könyvkötészeteimet, melyet újabb gépekkel kibővíve a legmagasabb igényeknek megfelelőleg semmi áldozatot sem kímélve, oly módon rendeztem be, hogy töleles, izléses munkát jutányos áron képez vagyok kiállítani.

Bátor vagyok felhívni a n. é. közönség figyelmét könyv- és papikereskedéseimre, a hol is nagyon jutányos áron történt bevásárlásaim folytán, bámulatos olcsó áron vagyok képes minden e szakba yágó cikkeket, ugymint: Levélpapírok, levéldobozok, irkák, íróollak, írónok, írókönyvek, iskola táskák, iskolai- és imakönyveket stb. kiszolgáltatni.

Simko E. »Gömör-Kishont földrajza« egyedüli főbizományosa én vagyok s ezen tankönyv egyedül nálam kapható.

GYÁSZSZALAGOK nyomása rögtön eszközöltetik.

Haszonbéri hirdetmény.

A nagyságos Szentiványi Miklós ur tulajdonát képező s a j ó g ö m ö r i m ű m a l o m 1896. január hó 1-ső napjától kezdve 3. esetleg 6 egymásután következő évekre haszonbérbe kiadó.

A haszonbéri feltételek Tornallyán, alólírottnál, bármikor megtekinthetők.

Góts Mihály.

Hirdetmény.

Ratkó város tulajdonát képező korcsmaépületek és pedig: a hoszlínei vendéglő, a rózsás piaci korcsma s a városháza alatti helyiségek a hozzájuk tartozó belső- és melléképületekkel, úgy nemkülönben a városi pinczék is folyó évi no-

vember hó 14 ik napján délelőtti 9 órakor fognak Ratkón, a városháza termében tartandó nyilvános árverésen 1896. évi január hó 1 től számítandó három évre bérbe adatni.

Kelt Ratkón, 1895 évi október 27.

Faluba András,
városi főbíró.

Előkelő, régi, jól bevezetett minden ágban dolgozó biztosító részvénytárság

tevékeny főügynököt

keres.

Írásbeli jelentkezések »Főügynök« alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába, Budapest, V. Fürdő-utca 4. szám alá kéretnek.

Egy kereskedő segéd

és egy tanuló, fűszer- és vegyes-üzletbe azonnal felvétetik **Putnokon.**

Czím: **KOVÁCS PÁL Putnok.**

Az Ebeczky Béla és Jenő tulajdonát tevő, külső pusztai utasi és belezséri ingatlan vagyon folyó 1895. évi november hó 5-én délelőtti 10 órakor. Rimaszombatban, Molnár József ügyvédi irodájában, nyilvános magán árverés útján eladatik, ezen helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

Felvilágosítást a feltételekről előlegesen is ad: Molnár József ügyvéd Rimaszombatban.

AZ „ANKER“

élet- és járadék

biztosító-társaság.

Igazgatóság:

Bécs, I. Hoher Markt (Anker-Hof).

Magyarországi vezérképviselet:

Budapest, Deák-tér 6. szám. (Anker-udvar)

Vezérképviselet: gróf Zichy Jenő, v. b. t. t.
Vezértitkár: Ludasy Sámuel.

Társasági vagyon 106 millió korona

Eddigi kifizetések összege

173 millió korona.

Biztosítási állomány 430 millió korona.

Megtámadhatatlan kötvény.

Méltányos feltételek.

Biztosítás háború esetére

Nagy nyeremények.

Felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, valamint a társaság összes ügynökei.

Hirdetmény.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának húzása december 6-án kezdődik és december 14-éig tart.

Az első osztályban ki nem húzott osztálysorsjegyeknek ezen húzáshoz szükséges megújítása, minden további jogok elvesztésének terhe mellett, november hó 26-ig eszközözendő és pedig kizárólag a sorsjegyeken jelzett elárusítónál

Teljes sorsjegyek, melyek az első osztályban nem nyertek, a második húzásban résztvesznek annélkül, hogy ezek megújításának szüksége fenforogna

Vételsorsjegyek — amíg a készlet tart — és pedig: egy egész sorsjegy 80 koronáért, egy tized sorsjegy 8 koronáért és egy huszad sorsjegy 4 koronáért az ismert elárusítóknál kaphatók, akik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

EGY MILLIÓ

1,000,000 korona nyerhető a legszerencsésebb esetben az

államilag jóváhagyott

magyar

osztálysorsjátékon

melynek

nagy nyereményhúzása

1895 december 6—14-ig ejtetik meg

Vétel-sorsjegyek:

1 egész 40 frt 1 tized 4 frt

1 fél 20 frt 1 huszad 2 frt

(Portó fejében 5 kr., ajánlott levélért 15 kr. és nyereményjegyzékért 10 kr. fizetendő)

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Heintze Károly főelárusító

Budapest, Szervitater 3 sz.

Sürgönyezim: Lottoheintze B.-pest

Hogy a tisztelt közönség különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménytől kilátásokhoz jusson — öt vagy ennél több sorsjegy bevásárlásánál a sorsjegyeket egymástól teljesen eltérő számokat állítok össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszad sorsjegyekből — a fenti áron.

Nyeremények

1 jutalom a 600000 kor. 600000 kor.

1 nyerem. a 400000 » 400000 »

1 » a 200000 » 200000 »

1 » a 100000 » 100000 »

1 » a 50000 » 50000 »

2 » a 20000 » 40000 »

2 » a 15000 » 30000 »

4 » a 10000 » 40000 »

10 » a 8000 » 80000 »

27 » a 6000 » 162000 »

100 » a 2000 » 200000 »

200 » a 1000 » 200000 »

1150 » a 200 » 230000 »

20000 » a 100 » 2000000 »

21499 nyeremény 48,232 000 kor.

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy sör gyármányainak elárusítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi, Korona és

Bajorsör

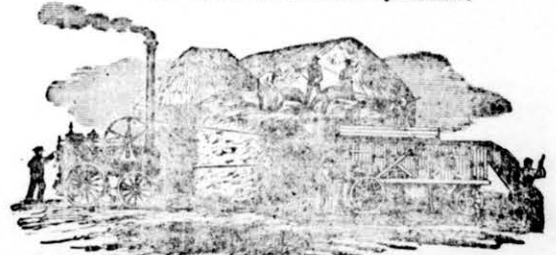
elnevezéssel **hordókban** és **palaczkokban** hozza forgalomba.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatotnak:

Locomobil és gőzseplőgép-készletek 2½, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-csopogók, tisztító-rosszok, konyhák, kuszáló- és aratógépek, boronák, szénagyártók.

„COLUMBIA” legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes aczél-ekék és minden egyéb 2 és 3 vasú ekék gazdasági gépek.

Részletes árcjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.